

mokslo darbai

ISSN 1392-0448

LIETUVOS ISTORIJOS
STUDIJOS

13
2004

PR

ISSN 1392-0448

Lietuvos istorijos studijos

ISSN 1392–0448

VILNIUS UNIVERSITY

Studies of Lithuania's History

2004
Vol. 13

Research papers

Published since 1992

Vilnius University Publishing House
2004

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Lietuvos istorijos studijos

2004

13 tomas

Mokslo darbai

Leidžiami nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla
2004

Redaktorių kolegija (Editorial Board)

Vyriausasis redaktorius (Editor-in-Chief)

Prof. habil. dr. *Vygintas Bronius Pšibilskis*

- Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Atsakingasis sekretorius (Executive Secretary)

Doc. dr. *Sigitas Jegelevičius*

- Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Nariai (Editors):

Prof. habil. dr. *Juliusz Bardach*

- Lenkijos mokslo akademija (Istorija 05H)
Academy of Sciences of Poland (History 05H)

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas*

- Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Prof. dr. *Zenonas Butkus*

- Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Habil. dr. *Sven Ekdahl*

- Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05H)
University of Gothenburg (Göteborg) (History 05H)

Prof. habil. dr. *Edvardas Gudavičius*

- Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Prof. habil. dr. *Mečislovas Jučas*

- Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Doc. dr. *Edmundas Rimša*

- Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05H)
Institute of History of Lithuania (History 05H)

Prof. habil. dr. *Henryk Samsonowicz*

- Varšuvos universitetas (Istorija 05H)
Warsaw University, Poland (History 05H)

Redakcijos adresas (Address):

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

(Vilnius University Faculty of History)

Universiteto g. 7, LT-01122 Vilnius, Lithuania

El. paštas (e-mail): janina.leoniene@if.vu.lt

<http://www.leidykla.vu.lt/inetleid/ist-stud/stud.html>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų

The articles were reviewed by two experts

TURINYS

STRAIPSNIAI IR PRANEŠIMAI

<i>Marius Ščavinskas.</i> Kai kurie paprotinės teisės niuansai remiantis hagiografiniais šaltiniais: interpretacijos bandymas	9
<i>Vytautas Lesčius.</i> Lietuvos siekiai atgauti lenkų užimtas žemes 1920 metų vasarą	23
<i>Dalia Bukelevičiūtė.</i> Čekoslovakijos diplomatinės tarnybos Lietuvoje (1921–1939 metais) klausimu	43
<i>Ramojus Kraujelis.</i> Baltijos valstybių klausimas Vakarų valstybių politikoje 1944–1945 metais	58

APŽVALGOS

<i>Sławomir Zonenberg.</i> Rękopisy kronik krzyżackich z XVI–XIX wieku przechowywane w Centralnym Archiwum Zakonu Niemieckiego w Wiedniu – XVI–XIX a. kryziouci Kronik rankrašciai Centriniame Vokiečių ordino archyve Vienoje	70
--	----

KNYGŲ LENTYNOJE

<i>Marius Ščavinskas.</i> Vokiečių ordinatas: sena ir nauja. – Rec.: Boockmann H. Vokiečių ordinatas. Dvylika jo istorijos skyrių (iš vokiečių k. vertė A. Nikžentaitis). Vilnius, 2003. 296 p.	80
--	----

MOKSLINIS GYVENIMAS

<i>Sigitas Jegelevičius.</i> Mokslinė konferencija, skirta pagerbti prof. W. M. Zawadzko atminimą ...	85
<i>Arūnas Vyšniauskas.</i> Istorijos vadovėliai kaip tyrimo objektas	87
<i>Rimvydas Petrauskas.</i> Atnaujinta Lietuvos nacionalinio istorikų komiteto veikla	90

APIE DISERTACIJŲ GYNIMĄ

VILNIAUS UNIVERSITETO ISTORIJOS FAKULTETE

<i>Rimvydas Petrauskas.</i> Disertacija apie žydų padėtį Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje	92
---	----

CONTENT

ARTICLES AND REPORTS

<i>Marius Ščavinskas.</i> Some Customary Law Nuance on that Hagiography: Attempt of Interpretations	9
<i>Vytautas Lesčius.</i> Lithuania's Attempts of the 1920 Summer to Recover its Lands Occupied by the Poles	23
<i>Dalia Bukelevičiūtė.</i> The Question of Diplomatic Mission of Czechoslovakia in Lithuania in 1921–1939	43
<i>Ramojus Kraujelis.</i> The Question of Baltic States in the Policy of the Great Western Powers in 1944–1945	58

REVIEW

<i>Slawomir Zonenberg.</i> The 16 th –19 th Centuries Manuscripts of Crusader's Chronics in the Central Archive of the Order of the Knights of the Cross at Vienna	70
---	----

BOOK SHELF

<i>Marius Ščavinskas.</i> Order of German: Old and New. – Rec.: Boockmann H. Vokiečių ordinis. Dvylka jo istorijos skyrių (iš vokiečių k. vertė A. Nikžentaitis). Vilnius, 2003. 296 p.	80
--	----

SCIENTIFIC LIFE

<i>Sigitas Jegelevičius.</i> Scientific Conference to Commemorate prof. W. M. Zawadzky	85
<i>Arūnas Vyšniauskas.</i> The Textbooks of History as Research Object	87
<i>Rimvydas Petrauskas.</i> The Renewed Work of Lithuanian National Committee of Historians	90

ABOUT THE DEFENCE OF THESIS AT THE DEPARTMENT OF HISTORY IN VILNIUS UNIVERSITY

<i>Rimvydas Petrauskas.</i> Thesis about the State of Jews at the Grand Duchy of Lithuania	92
--	----

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ И СООБЩЕНИЯ

<i>Марюс Щавинскас.</i> Некоторые аспекты природного права в гагиографических источниках: попытка интерпретации	9
<i>Витаутас Лесчюс.</i> Стремление Литвы в 1920 г. к возврату занятых поляками земель ...	23
<i>Даля Букялевичюте.</i> К вопросу о дипломатической службе Чехословакии в Литве (1921–1939 г. г.)	43
<i>Рамоюс Крауялис.</i> Вопрос государств Балтики в политике государств Запада в 1944–1945 г. г.	58

ОБЗОРЫ

<i>Славомир Зоненберг.</i> Рукописи хроник крестоносцев XVI–XIX века в Центральном архиве Тевтонского ордена в Вене	70
---	----

НА КНИЖНОЙ ПОЛКЕ

<i>Марюс Щавинскас.</i> Тевтонский орден: известное и новое. – Рец.: <i>Boockmann H. Vokiečių ordiną. Dvylika jo istorijos skyrių (iš vokiečių k. vertė A. Nikžentaitis).</i> Vilnius, 2003. 296 p.	80
--	----

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

<i>Сигитас Егелявичюс.</i> Научная конференция, посвященная памяти проф. В. М. Завадского	85
<i>Арунас Вишняускас.</i> Учебники истории как объект изучения	87
<i>Римвидас Пятраускас.</i> Возобновлена деятельность Литовского национального комитета историков	90

О ЗАЩИТЕ ДИССЕРТАЦИЙ НА ИСТОРИЧЕСКОМ ФАКУЛЬТЕТЕ ВИЛЬНЮССКОГО УНИВЕРСИТЕТА

<i>Римвидас Пятраускас.</i> Диссертация о положении евреев в Великом Княжестве Литовском	92
--	----